

GAZETA POPORULUI

Revistă politică-culturală

Intemeietori: Dr. I. Broșu și Dr. Silvia Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an 32 Cor. în vechiul regat 20 Lei
Pe o jum. de an 16 Cor. " " 10 Lei
Pe 3 luni 10 Cor. " " 6 Lei

Abonamentele să se trimită la adresa:

„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiu, Strada Orezului Nr. 41.
Apare în fiecare săptămână.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
Administrația gazetei.

Un cuvânt cu litere mărunte înă-oară 60 fil.
a doua și a treia-oară 50 fil.

Deschideți poarta peșterii din Vifleim!

După cinci ermi de urgie poarta
peșterii din Vifleim se deschide și
se varsă peste lume pacea sfântă de
Crăciun.

Irozii vrăjmași poruncind mace-
luri pe pământ au umplut lumea de
jale și de lacrimi.

Biata inimă bolnavă lângă vatră,
prin șanturi cu noroiu de sânge, prin
spitale ori prin vântul pribegiei nu
putea praznui cu voie Crăciunul cel
sfânt.

Steaua noastră sta ascunsă și
multora li se părea că s'a stins, în-
ghițită între ceareașul durerii de moarte.
Dar cerul nu pierde de groaza norilor
lugari. Astăzi norii s'au împrăștiat și
strălucoste mândra stea a neamului
romănesc deasupra sufletelor noastre,
în care se naște Fiul lui Dumnezeu

răsărind pacea și sfânta bucurie în
sunetele veselei colinde de Crăciun.
Nu stăm azi la încrucișare de
gânduri pentru viitor ci de peștera cea
sfântă să ne apropiem lapadând dela
noi orice umbra de răstriește, și cu
mințile plecate să ingenunchem în-
aintea Celui ce s'a născut în esle.

Am auzit povestind suferințe de oameni
ceceace însumi am pășit, dela soldați,
în cari s'a pogorât groaza primejdi-
lor din războiu, că în momentele cele
mai desperate și-au uitat de casă, de
părinți, de copii și de neveste, de
avere și de frica morții și tot gândul
și sufletul erau la Dumnezeu, la care
și îndreptau cea din urmă nădejde
de scapare.

Om și Dumnezeu, om în străm-
toreare alergând sub aripile scutului
lui Dumnezeu. Și numai atunci e
omul tare, numai atunci e la adăpos
cel sigur.

Și neamul nostru a avut parte
numai de furtuni și scapare a găsit
numai la Dumnezeu. Inșelatu-ne a nă-
dejdea mântuirii dela Domnul?

Cine ar putea socoti altfel după
minunile cari le-a făcut Dumnezeu cu
neamul românesc!

Și apropiindu-ne de peșteră în-
telegem această taină a celor cre-
dincioși.

Dumnezeu a invrednicit întâiu pe
pastori să vie și să l-se închine și
celor năcăjiți le-a dat întâia binecu-

vântare, în vreme ce Impărații și fe-
riciții p'măntului cu pisma și cu vi-
deșug căutau ca să l prapădească.

Umiliți am fost, chinuți am fost,
lipsiți de toate înlesnirile vieții păm-
ântești, dar nu e neam pe pământ,
care să se poată mângăia că are podoabe
sufletești mai alese decât noi.

Credința în Dumnezeu, iubirea
de lege și de graiu, datinele sfinte
strămosești ne sunt comori mai scumpe
decât orice bunătate pământească.
Acestea să nu le dam, să nu le stra-
mutam dela noi.

Ni le-au pizmuit străinii și au
unelțit să ni le strice dar ingerul cel
bun a vegheat să ne rămâie neclatite.

Draba străină, omnia străina,
lege străină sunt spărturi în cetatea
apărării și a țării noastre.

Lasăm pe fiecare neam să se bu-
cure de ce e al său, nu ne atingem
de ceace li este mai aproape de
suflet, dar nu ne lăsăm amăgiți de
strălucirea altora. Ce noi avem e mai
scump și e trecut prin focul tuturor
primejdiilor și al ispitelor de veacuri.

Cinstim pe alții, dar de iubit iu-
bim numai ce e românesc și toată
căldura dragostii să o păstrăm pe
sama fiilor acestui neam românesc.

Ne mândrim azi, că avem o
țară întinsă și frumoasă, în care toate
bunătățile ei noua trebuie să ne ajungă
mai întâiu și urmașilor noștri.

Aici avem să întocmim raiul des-
fatării din harnicia și înălțarea virtu-
ților, cu cari ne-a înzestrat Dumnezeu.

Când astfel stă un neam întreg
ingenunchind înaintea peșterii cei
sfinte, preamărind smerenia lui Dum-
nezeu, care s'a umilit coborându-se
în slab trup omenească și să ne arete
câta mărire se poate sălășlui în ori
ce om, care crește sub aripa ocroti-
toare a Domnului.

Renaște te Mântuitorule Doamne,
nu în peșteră întunecoasă și rece ci
în inimile noastre, pe care Ți-le des-
chide toată suflarea românească cu
dor și cu mângăere, căci Tu ești pa-
cea și alinarea și întărirea noastră
în veci!

Florile dalbe ale colindelor noa-
stre împodobesc leaganul tău de mă-

tasă, renaște-te lumii cu pace și ve-
trelor românești cu bucuria, care
ni-a daruit Părintele tău cel vecinic.

Renaște te în sufletele noastre
și Ți dam salaș în cugetele și simțirile și
în toate lucrările neamului nostru, pe
care Tu l-ai străjuit și Ție-ți va sluji
în veci, și nu depărta dela noi mă-
reasma dragostii și a fericirii!

Tr. Scorobet.

Membrii Camerei și ai Senatului
luând vacanțe de sărbătorile Crăciunu-
lui s'au împrăștiat pe la vetrele lor.
S'au re'ntors și la Sibiu deputații de
aici: Dl. Dr. Nicolae Bălan, Ioan I. Lă-
pedat, Dr. Const. Bucsan, Aurel Esca,
Senatorii Dr. I. Bău, Dr. I. Borcea și
Dr. Răssu.

Ți sunt, sănătoși și vroști, că
la București se lucrează cu zor ca să
scăpăm de toate amintirile relelor din
trecut și să începă de grabă o viață
nouă, fericită pentru neam și pentru
țară.

Șeful guvernului, dl. Alexandru
Vaida-Voevod în timpul vacanțelor va
pleca la Paris să aranjeze importante
afaceri ale Statului cu străinătatea.

Vestim cetitorilor noștri, că și nu-
mărul viitor îl vom da cât se poate
mai bogat și instructiv. Și-l rugăm, să
o răspândească între cunoscuți, îndem-
nându-i să o aboneze trimițându-ne și
prețul ei, ca să o ridicăm la rangul ce-
lei dintâi gazete populare.

În numărul viitor vom avea în ga-
zeta un calendar de părete ca dar de
Anul Nou.

Cine va fi noul Mitropolit?

Scriau gazetete din București, că la
scaunul mitropolitan din Sibiu ar fi candi-
dați Prea Sfințiți Episcopi Dr. Miron Cri-
stea, dela Ceransebeș Ignatie Papp dela
Arad cari au mai primit voturi și la ale-
gerea trecută, și ca al treilea Dl. profesor
semibiserial Dr. Nicolae Bălan din Sibiu.

Cum se știe alegerea o face congre-
sul național bisericesc, care a fost amânat
pană în anul viitor.

Pe acest congres l-au ales pe toamnă
fiii bisericii noastre din întreaga mitropolia.

Membrii congresului au o mare răs-
pundere pe cine urcă în scaunul lui Șaguna.

Rândul trecut majoritatea membrilor congresului ni-au dat pe metropolitul Vasile Mangra și toată lumea românească s'a cutremurat, că au pus cămașa bisericii în mâinile unui om pe placul guvernului unguresc și era îngrozită de felul, cum își împlinesc membrii congresului puterea cu care-i înzestreză turma bisericii.

Dela Șaguna încoace, în locul cărui n'a voit guvernul să întărească pe vrednicul I. Popasu dela Caransebeș, congresul a aflat mai vrednic față de Nicolae Popea, șagunistul meritos pe răposatul Ioan Meștaru și n'a prea fost norocos în alegerea de mitropolit.

S'a căutat și s'a găsit pricina în dreptul îndoit de mare al deputaților mireni, cei mai mulți advocați, cari nu sunt în stare să judece vrednicia unei fețe știute și sunt conduși de alte vederi decât de cele ce trebuie ținute în seamă la alegerea unui arhiepiscop, care trebuie să fie pe pământ chipul îngelului curat, modelul apostolului plin de râvnă pentru lucrul lui Cristos, a cărui viață să fie semnul zilnic al binecuvântării lui Dumnezeu pe pământ.

Asfel de bărbați sunt o raritate între muritorii și mai cu seamă la noi, popor mic, cu o biserică strămtorată, ai cărei slujitori n'au fost și nu sunt cei mai buni din câștig da neamul acesta atât de năcăjit în trecut.

Pe viitor scaunele vlădicești vor trebui să aibă o strălucire mai mare și în biserică, în câmpul vieții sufletești al poporului, trebuie să se simțască influința unui om bogat în virtuți și destoinic de un mare apostolat.

Dintre oamenii pe cari li avem P. S. Episcopul Cristea e luat în combinație să fie ales Metropolit primat la București, iar rămânând alegerea între cei doi, P. S. Episcopul dela Arad și Prof. seminarial Dl. Dr. Nicolae Bălan nu e grea de făcut. Episcopul arădan e om bătrân pe când celălalt bărbat în etate de 40 de ani stăpân pe o întinsă și temeinică cultură și cu o mare râvnă de apostol. Fiu de preot și vrednic profesor, au eșit de sub mâinile sale o samă

de preoți tineri, în cari se simțeste râvna și hărnicia profesorului lor. Preoțimea din întreaga metropolă aproape pretutindenea trimite în congres astfel de deputați din cler, cari au declarat serbătorește că vor vota pentru Dl. Dr. Nicolae Bălan. De dorința aceasta vor ținea samă și deputații mireni, cari vreau să ajungă Biserica la înflorire și să nu părăsesc un așezământ fără de care neamul nostru nu poate să-și croiască viitorul, pe care îl dorim.

Om fără legături și prietășuguri, a muncit în latimea celor aleși, e cumpătat la vorbe, și împodobit de știință și cu râvnă pentru mărirea bisericii și pentru fericeirea neamului. Puțini i-se aseamănă și multe nădejdi de bine leagă de dânsul, cei ce-l așteaptă să vie în scaunul lui Șaguna.

Crăciunul cel de demult.

În cele dintâu trei veacuri ale creștinismului, Nașterea Domnului Hristos se serba la 6 Ianuarie, în ziua de Bobotează. Adecă de-odată nașterea cu botezul. Creștinismul nu era bine întemeiat, iar popoarele numai de curând încreștinate, țineau încă la multe obiceiuri de-ale lor păgâne.

După obiceiul Romanilor, Anul Nou pe atunci începea dela întâiu Ianuarie ca și astăzi. Dar popoarele germanice din Nord îl începeau la 21 Decembrie, dela solstițiul de Iarnă. În Orient neamurile creștine voiau să înceapă Anul Nou cu nașterea lui Hristos, cu ziua de 6 Ianuarie, Lupta aceasta a ținut multă vreme, până ce a biruit biserica din Roma.

Papa Iulius I. pe la mijlocul veacului al IV-lea, a căutat prin arhivele Romei documentele procesului Mântuitorului Isus, și a aflat că Nașterea Mântuitorului nu s'a întâmplat la 6 Ianuarie, ci la 25 Decembrie, și a statornicit ca această zi să fie de atunci înainte sărbătorită ca ziua Nașterii

Domnului. Bisericele din Orient însă multă vreme s'au împotrivit, așa că în urmă împăratul din Bizanț Iustinian I. în veacul al VI-lea, a impus printr-o lege aspră, ca Nașterea lui Hristos să fie serbată ca în Apus la 25 Decembrie și nu la 6 Ianuarie.

Și așa a rămas. Popoarele au continuat însă a și ținea sărbătoarea cea veche a Nașterii, și astfel prin tradiție, la toate popoarele din Orient — azi ortodoxe — se ține o sărbătoare pe care biserica Apusului ori nu o recunoaște de loc, ori o recunoaște numai în parte. Înțeleg, ziua sfântului Ion, nașul lui Dumnezeu. Sărbătoarea asta dintru început era „Nașterea Domnului”, dar după ce „Nașterea Domnului” a fost fixată pe ziua de 25 Decembrie, poporul și-a căutat alt sfânt ca să-l serbeze în ziua veche știută din părinți.

A luat pe cel mai apropiat de Hristos, pe Botezătorul Lui, pe Ion, mai ales că într'aceiași zi se serba și Botezul Domnului. Și ca să aibă două sărbători deosebite, a trecut sărbătoarea sfântului Ion pe a doua zi la 7 Ianuarie. Și așa în tradițiile popoarelor ortodoxe, Ion sfânt Ion, nașul lui Dumnezeu, este „Crăciunul cel de demult”.

Câteva dintre colindele noastre erată lămurit acest lucru.

Mai lămurit îl erată însă o legendă păstrată de tradițiile noastre. Eu am auzit-o de mult, ca student în liceu, și pân'acum cât am oțit n'am mai regăsit-o printre cele ce s'au cules din popor.

Odată stăteau de stat Bătrânul Crăciun și Ion sfânt Ion și se întrebau și se certau care a fost de față la Nașterea Mântuitorului. Amândoi se laudau că au fost de față, dar fiecare țigăduia celălalt acest lucru. Zicea Ion sfânt Ion: Tu n'ai putut să fi acolo, căci pe atunci erai dus prin lume să duci vânțuri și zăpadă, să duci viscol și îngheț. Iar Crăciunul zicea: Ba eu am fost acolo, dar n'ai fost tu, căci erai dus la Ierusalim să botezi pe Jidovi. Intr'a-

FOIȘOARĂ

Noaptea sfântă.

De Selma Lagerlöf.

Era în ziua de Crăciun; toți se dușeră la biserică afară de bunica și de mine. Pe noi două nu ne luaseră, fiindcă bunica era prea bătrână și eu eram prea mică.

Și amândouă eram măhnite că nu puteam auzi slujba și vedea luminările din biserică.

„Era odată un om — începu bunica — care se duse într-o noapte la unecoașe se caute foc.

El merse din ușe în ușe, bătu peste tot și se rugă astfel: „Oameni buni, nu mă lăsați!”

„Femeia mi-a născut un prunc și trebuie să aprind focul ca să-l încălzesc”.

Noaptea însă era târzie așa că toți oamenii dormeau și nimeni nu l'auzi.

Omul merse și iar merse. În sfârșit zări în depărtare o lumină. Cum se îndreptă într'acolo văzu un foc ce ardea pe

câmp și o turmă de oi ce dormea în jurul focului, păzită de un cioban bătrân.

Când se apropie streinul ca să împrumute foc, văzu trei câni mari care dormeau la picioarele ciobanului.

Câte-și trei se ridicară la venirea lui și și deschiseră boturile ca să latre, dar nu se auzi nimic. Omul văzu că li se sbârlișeră părul pe spinare și că le străluciau dinții la lumina focului și că vroiau să se răpeadă asupra lui.

Bărbatul simți că un câne îl spucase de gât, altul de picior, altul de mână; dar fălcile și dinții nu-l putură mușca, așa că rămase nevătămat.

Omul încercă să se apropie de foc ca să ia din el cât îi trebuia; oile însă dormeau așa de îngămădite unele peste altele, încât el nu putea să se apropie de foc, decât călcând pe ele.

Atunci omul călcă peste ele și se apropie de foc; nici o oală însă nu se deșteptă, ori se mișcă.”

Până aci ajunse bunica să povestească fără să o fi oprit, acum însă nu mai răbdai și o întrebai:

— Dar de ce nu se mișcau, bunico? — Ai să auzi îndată, zise ea, și povestii mai departe. Când s'ajunse omul lângă foc ciobanul tresări din piciorul lui.

Acesta era un om morocănos și închis, dușmănos și aspru cu toată lumea. Când zări pe străin apucă bâta ascuțită cu care păzia turma și voi să-l răpeadă însă trecu văjind pe lângă om și să-l nimerească și se perdu pe câmp.

Aci întrebai din nou:

— Bunico, dar de ce nu l'au lovit ciobanul pe strein? Bunica însă povestii mai departe fără să mi răspundă:

— Acum zise streinul către cioban: „Prietene, ajută-mă cu nișel foc; femeia mi-a născut un prunc și trebuie să fac foc și să-l încălzesc”. Ciobanul ar fi fost mai bucuros să nu i dea, dar se minună că nici câinii nu l'au putut mușca, nici oile nu s'au mișcat, nici bățul nu l'au lovit și făcu frică: de aceea îl lăsa să ia foc.

— Ia cât vreii zise el.

Focul însă era aproape stins și nu erau nici tăciuni, nici lemne aprinse, dar numai jeratec, așa că omul trebuia să se mulțumească cu atât.

cest fel își disputau și dreptul de a se sărbători Nașterea Domnului în zilele lor, adică Ion cerea ca Nașterea să cadă în ziua lui, după Bobotează, iar Bătrânul Crăciun în ziua lui, Anul Nou să înceapă dintr'aceste zile.

Și neînțelegându-se, au chemat pe Sf. Vasile — Săn-Vasii — să le curme cearta. Iar el a luat patru sprezece mere și le-a pus pe masă, și a zis: Acela să aibă dreptul, care va putea ridica toate aceste mere de pe masă deodată, fără să le bage în sân ori să le ia în poala hainei. Și s'au încercat amândoi, dar pe palme nu încăpeau toate, și nu le puteau ridica. După multe încercări ale lui Ion, el a zis că nu se poate, dacă n'are voie să ia și haina într'ajutor. A încercat apoi și Crăciun, și n'a putut cu palmele; dar în urmă Dumnezeu i-a dat un gând — căci a vrut Dumnezeu să biruasă — și apucând cu o mână vârful barbei lungi, a întins barba și a pus toate merele pe barbă ca pe un cearșaf. Și a rămas ca Nașterea să se serbeze la Crăciun.

Iar cearta, de la cine să înceapă Anul Nou, a tălat-o Săn-Vasii: Noi dela tine, Crăciun, nici dela tine Ioane, ci dela mijloc dintre amândoi. Iar ei mai bine s'au învoit să n'abă nici unul dreptul, de cât să-l aibă celalalt, au zis: Așa să fie, și a ta să fie Săn-Vasii, ziua Anului Nou!

Toată legenda aceasta este o reminiscență, poate, a luptei din primele veacuri creștine, pentru sărbătoarea Nașterii. Povestea șiretlicului lui Crăciun cu barba și merele sunt — poate — lucruri indiferente, dar că sunt 14 mere, asta o fi având un rost: dela Crăciun, până la Ion Sf. Ion, sunt 14 zile.

Numărul nostru de Crăciun cuprinde articole literare, științifice, ocazionale alese, informațiuni despre situația politică, bisericăscă, dela noi și din afară menite să facă și mai vesele sfintele sărbători, pe cari să le ajungem la mulți ani în pace și fericire.

Când văzu ciobanul că omul nu avea cu ce lua jeratec, se bucură de nevoia omului și i mai zise încă odată: „la cât vrei“.

Omul se plecă liniștit, luă cu mâna cărbunii aprinși și i puse în un colț al mantalei; focul însă nu i arse nici mâinile, nu-i păli nici mâna și el ducea jeratecul în poala mantalei ca și cum ar fi fost nuci.

Aci fu întreruptă povestitoarea pentru a treia oară.

— Bunico, dar de ce nu voia focul să-l ardă!

— Ai să aflu îndată, zise bunica și povestii mai departe.

Ciobanul era din fire un om foarte închis la inimă, dar când văzu minunea se miră și se întrebă: „Oare ce noapte e aceasta în care căoi nu mușcă, oile nu se mușcă, băta nu omoară și focul nu arde?“

Pînă de uimire alergă după strein și îl întrebă:

— Ce fel de noapte e aceasta în care nimic nu poate face rău?

Streinul îi răspunse: „Eu nu ți pot spune nimic dacă tu însuși nu simți“, și

Consilieratul agricol „Munții apuseni“.

Di prof. Comșa în Munții apuseni.

Un vrednic bărbat, care a introdus pe satele din jurul Sibiului pomi, vite de soia bun, s'a dus între Moși să-i învețe și pe el pomăritul. Iată o scrisoare adresată sâtenilor de acolo pe care să ni-o însemnăm și noi.

În scopul de a introduce și în Munții apuseni săditul rațional și deci cultura datorită altoilor aveau nobili, la intervenția acestui Consilierat agricol, Onor. Consiliu dirigent resortul agricultură, a pus în vedere distribuția unui vagon de altoi mari și nobili pe seama grădinilor țărănești.

Aducerea și distribuția cu ajutorul primărilor comunale urmează în primăvara de timpuriu.

Distribuția va urma, în număr de câte 100 altoi, acum odată pentru locuitorii din *Abrud, Bistra, Lupșa, Bala-de-Arieș, Mîhăleni, Tebea, Criștior și Lunca*

La prețul de câte 1 cor. se vor adăuga cheltuielile transportului, se înțelege, în sarcina cumpărătorilor.

Cu totul oprită e trecerea în altă mână prin vânzare cu preț urecat, cumpărătorii îndatorăți fiind de a sădi altoii cumpărați în terenul propriu.

Întâietate am dat mai ales solurilor răbdării și cumpătate, cari izbutesc și în clima acestui ținut muntos.

Dacă e să propășească sprinten și să dea rod îmbelșugat, neapărat e a săvârși săditul în condiții cât mai priincioase.

În ajunul săditului, de cu primăvară, subscrisul vo u ești ici-colo la fața locului, imblînd lămuriri și deprinzând pe cei chemați în măiestria săditului rațional, care ei chizește reușita în viitor.

Scurte povești ce urmează vor înlesni orientarea. Ele ar trebui împărțite pe larg țărănimii fără răbavă, prin secretarii comunali, preoți și învățători, cari și unii și alții datorință au de a întreprinde cu statul lor, înduplecând și stărîind pentru ducerea la îndeplinire.

Binevenite altoilor nu sunt decât gropile, cari se fac de toamna sau măcar în

drumul iernii. Urmarea e, că gerul răzbată cu înlesnire, fărâmișând de minune atât pământul acos cât și pereții groapei și contribuind la pregătirea materialului nutritiv.

Neapărată e depărtarea între meri, peri și nucii, de cel puțin 9, iar între pruni, cireși și vișini de 7 metri.

Gropile să nu fie mai înguste de 1 metru, de-asupra și la fund. Dacă se fac mult mai largi se și de doi metri cu atât mai bine. Decât gropi rotunde mai bine în forma patratului. Prin săpatul în adâncime de peste 80 centim., rădăcinile tind a se rămuri în subsolul adese sărăcăcios, puțin espus căldurii și gerului. *Așadară gropi ori cât de largi, însă nu tocmai adânci.* Ceea ce trebuie osândit e, că țărani noștri, aproape toți, amână făcutul gropilor până într'un târziu, mototolind apoi rădăcinile în gropile mult prea strâmte. Urmarea firească e, că se potignesc, terenul învecinat fiind înțelenit.

Săpatul se va îndeplini cu un hârleț (hârșeu) agerit. Pământul mai de asupra, cu gili cu tot, se va arunca grămadă de o latură a groapei, iar restul dinspre fund de cealaltă latură, întocmind astfel două grămezi cam de același mărime.

Primăvara, cât ce pământul s'a sbit binișor, țărâna mănoasă, scoasă de asupra, se aruncă la fund, iar restul sărăcăcios de asupra, unde și ei se îmbunătățește, prin venirea în atingere cu aerul și gunoial, cu gerul și căldura.

Gropile se vor astupa până oblu cu fața terenului dimprejur. Cel din urmă rest țărănos se îngrămădește cu lopata și grebla, lângă groapa de mainainte.

După trecerea a 10-14 zile, trebuitoră aşezării, urmează săditul.

Rădăcinile se retează cu un tăș ager, scurtând pe cari sunt vătămate sau prea lungi. Neapărată e cruțarea rădăcinilor apoase, cari ele îndeplinesc nutirea din sinul pământului.

Ţăutul rădăcinii să se vină ca mainainte sau cu vre-o 10 cm. mai sus. Cu atât mai păcătos și răspândit la noi e obiceiul de a sădi altoii cu 10-20 și chiar 30 cm. mai jos decum au stat mai înainte. Rădăcinile astfel adâncite se prind în ală și apucă a

voi să se depărteze ca să aprindă focul și să și încălzească femeia și copilul.

Ciobanul însă se luă după el ca să afle ce minune se petrecea.

Deci se ccolă și plecă ținându-se după strein până când acesta ajunse acasă la el.

Ciobanul văzu cu mirare că omul nu avea nici-măcar o colbă, dar că muierea și copilul său se aflau în o peșteră cu pereții goi și reci.

Și când văzu copilășul gol aproape, i se făcu milă ciobanului și ca să nu înghețe se hotărî să-l ajute. El își lăsă deșagii jos și căută în ei o piele moale și albă de miel pe care o dăruie străinului, zicând să-și culce copilul în ea.

Dar în clipa în care i se făcu milă de copil, i se deschiseră ochii și văzu ceea ce nu văzuse și auzi ceea ce nu auzi mai înainte.

Ciobanul văzu în jurul pruncului o mulțime de îngeri cu aripi de argint, unii cântând din harpă iar alții cântând osonale că în noaptea aceea s'a născut Mântuitorul.

Astfel ală ciobanul de ce erau toate lucrurile vesele în noaptea aceea și de ce nimic nu putea vătăma.

Nu numai în jurul lui erau îngeri, dar toată peștera, tot drumul și dealul din apropiere erau pline de îngeri, iar toți, cum se coborau din cer se opreau și priveau Pruncul și apoi sburau cântând osonale.

În toată lumea era bucurie cântec și joc, iar ciobanul văzu în noaptea fatucătoasă tot ce nu putuse vedea înainte și de bucurie căzu în genuchi și mulțumi lui Dumnezeu.

Când isprăvi bunica de povestit, ofiță și zise: „Ceea ce a văzat ciobanul am putea vedea și noi, căci îngerii sboară pe cer în fiecare noapte a Crăciunului; dar nu tuturor le e dat să vadă“.

Apoi bunica își puse mâna pe capul meu și zise: „Să-ți aduci aminte de aceasta, fiindcă este așa de adevărat, cum te văd și mă vezi. Lumina soarelui și a lunii, lumina focului și a zilei nu pot ajuta la nimic dacă nu avem în ochi și în suflet lumina prin care să vedem mărirea lui Dumnezeu“.

se rămuri în adâncimea sărăcioasă; coaja îngropată îndură uneori despoiere.

Parii se înfîg, cât mai adânc, pe fundul gropilor, până a nu le fi astupat. Parii să fie oblii, țepeni, 3 m lungi și lipsiți de noduri și cotituri. Unde altoii sunt espuși vitelor, vor trebui întipși câte 3-4 pari groși, împreună prin scândurele sau cuprinzând mărăcini spinoși drept scut.

Operația sădiului se face prin doi înși, unul care ține altoiul strans lângă par și altul, care înfundă apăsat, cu degetele răsfirate în jos, restul țărani printre rădăcini așărând apoi cu piciorul și croind cu mâna discul larg și cufundos în jorul trunchiului. Vârful parului se va ciunta cu ferestreal pe sub ramurile coroanei. Urmează legatul prin câte o nua grosioară de răchită, una pe la mijlocul trunchiului și alta înspre vârful parului. Acum se toarnă apă la șiroale, 5-8 litri de altoiu, presărând apoi țărana uscată.

Urmărind întocmai, altoii se prind și înaintează grabnic.

Expuse fiind chiar și numai 10 minute; aerului și îndeosebi vântului sau gerului, rădăcinile se potignesc ve-tejindu-se.

Sosind acasă, altoii despachetați se vor adăposti cu rădăcinile într-o groapă, aruncând înapoi și calcând țărana scoasă drept revesală.

Cine nu va fi săpat gropi în regulă și până a nu fi urmat ger cu înghețuri, perde dreptul de a fi împărțit cu altoi nobili, eftini și întrunnd cer-nțele domie.

Abrud, 10 Decembrie 1919.

Dem. Comșa
cons. agricol.

Ministrul agriculturii între slujbașii săi.

Di Victor Bontescu, luându-și rămas bun de la funcționari, recomandă pe urmașul său ca fiind expresia vremilor de cinstită democrație, și care cunoaște problema agrară și mai ales nevoile plugarilor din vechiul regat.

D. Ion Mihalache s'a adresat apoi cu aceste cuvinte:

Prezența mea la cârma acestui minister, în fruntea dv., — oameni cu o cultură și cu experiență superioară — o știm cu toții și o știu eu cel dintâi, se datorește unul concurs de împrejurări noi în țara noastră, împrejurări al căror instrument a trebuit să devin, — ceace nu știți cu toții, — fără voia mea.

Trăim vremuri, când lumea cere însetată dreptate, și când cu greu se poate stăpâni în alegerea mijloacelor.

Cu grele jefte de sânge, neamul nostru și-a văzut visul împlinit. Patria, prin cel dintâi al ei parlament, își propune să răsplătească cu dreptate pe toți fiii ei buni și în deosebi pe țărănimea noastră, care a sângerat mai din greu, care a flămânzit și a însetat după dreptate veacuri întregi, care a apărat țara în trecut, care i-a dat gloria dela 1917, care i-a dat mărirea și cinstirea azi.

Ca o garanție că parlamentul, regele și guvernul sunt hotărâți să facă dreptate acestei țărănimi și așa trebuie înțeleasă prezența unui fiu de țaran, — care a rămas și va rămânea țaran în sufletul lui, în portul lui și în traul lui, — în fruntea departamentului care va înfăptui desrobirea economică a țărân mei.

Despre dânsul cetii: Pățania Domnului Mihalache.

Pățania dlui ministru

Mihalache.

Scru gazetele din București, că zilele tercute Di Mihalache, care e un heros învâțător la sare, în brăcându-se dimineața în frumosul costum țărănesc a eșit pe strădele Bucureștilor și la hala de vânzare a pescărilor s'atului s'a oprit văzând multă lumé îngâmădindu-se la cumpărare. Lumea împestrată de femei și de bărbați, unii cari se vedeau că sunt bogați, alți săraci se îngâmădeau să ajungă mai repede la tarabă. Ca în tot locul saracul și truditul e lăsat în urmă și poliștistul nebănuind că țărantul îmbrăcat în portul țărănesc e chiar dl ministru al agriculturii s'a îngrijt să ajungă în urma altor cumpărători nădrăgari. A făcut mulcom și a așteptat până s'a stecurat mulțimea dinaintea dâsului. Și înainte vâzând orului ajungând i-a făcut semn să-i dea un pește frumos din grămadă, dar negustorul i-a răspuns răsut, că peștele frumos e pentru o persoană mai înaltă decât dânsul și să se mulțamească cu ce va vrea să-i dea. Unul de ală urea lăsa în mâna vânzătorului un bacșiș în buzunar și primi peștele pe care și-l alese. Asemenea făcu și ministrul și la plecarea lasă peștele de-o parte până se va întoarce în scurtă vreme. Eșind de acolo se adresa către cel dintâi om al siguranței, care-l însoți la hala de vânzare și după-ce se descoperi, că dânsul e ministrul Țării dete ordin să se închidă hala și vânzătorul să plece la pușcărie.

Toată lumea a aplaudat pe vrednicul ministru pentru fapta sa. Cați slujbași înfumași și mitaroci n'ar ajunge pe urma aceluia din pățania lui nenea Mihalache, sfetnicul Majestății Sale! Dar unde poate ajunge în toate locurile, unde sunt slujbași ai poporului și nu au tragere de inimă pentru năcazurile și nevoile lui!

Știri din București.

Din însemnările publicate în gazeta noastră până acum ese la iveală, că la București bărbații politici ca dnii Take Ionescu, Marghiloman, Brătianu șefii de partide vechi sunt infuriați că nu mai sunt la cârmă, ci s'au ridicat conducătorii ai Românilor din Țările eliberate din vechiul Regat s'au și ridicat bărbații noi din partide, cari abia acum s'au format precum e partidul țărănesc cu doi ministri și partidul național-democrat, al cărui șef. Di N. Iorga e înțeleptul președinte de cameră, iar la senat e di Bujor prof. universitar și membru însemnat în partidul țărănesc. Asupra Ardelenilor politicienii din vechiul Regat aruncă vorbe grele, învinuindu-i că sunt nerecunoscători și că sunt lacomi de stăpânire, delaturând vechii politicieni îmbătrâniți în merite. Cetățenii din vechiul Regat cari i au deăturat dela cârmă vor fi având cauze pentru-ce nu i-au votat la alegeri și pentru-ce au aflat de bine să i mai primenească. Pe ai noștri nu au de ce să se supere, căci noi nu i am trimis acolo ca să le ceară socoteală despre ce au făcut până eram subjugăți și să-i pedepsească cu delaturare, ci într-o dragoste și o unire frățască să pornească toți la așezarea statului mare pe temelii nouă.

Răfueile mărunte trebuie înlăturate și toți să caute la îspăvirea lucrurilor, ce ne stau înainte.

Pentru că se părea, că dl Goga, dl Vlad și-au spus cuvântul în privința unor rele venite dela guvernele trecute, relele trebuie îndreptate și vindecate, de toți, și nu cere nimeni punerea pe rug a aceluia ce din vina lor sau a împrejurărilor a zverat un rău obștesc. Au fost cu nedrept atacați în ziare bărbații dela noi, cari s'au încumetat să le critice faptele și greșelile din trecut.

Câte nu sunt de îndreptat pretutindenea și cu toți au datorința să lucreze în unire și dragoste.

În înțelesul acesta a ținut un discurs luminatul bărbat dl Iuliu Maniu, în ton împăciunător pentru toți și hotărât în chemarea tuturor la vindecarea nevoilor neamului.

Știri din Sibiu.

Serbarea dela liceul G. Lazăr pentru Al. Vlăhufă.

Duminecă, în 28 Dec. la 5 ore d. a. s'a ținut o serbare cu un cuvânt introductiv al vrednicului director Dr. Ioan Bunea, cere în pribegia sa prin Moldova a întâlnit pe marele poet bolnav izgonit, din casa sa modestă, în care s'au plămădit cele mai luminoase pagini ale literaturii românești. În clipa cele mai desperată spanea di director, Alex. Vlăhufă n'a perdut nădejdea în schimbarea sorții neamului nostru. A urmat conferința tinerului profesor Alex. Arbore, care într-o vie espunere n'a prezentat icoana sufletului lui Vlăhufă și mărgăritarele inimii acestui poet depuse în cârpa lui, cari ni le-a dăruit să umple sufletele noastre de horul sfânt și iubirei de neam, de țară și de lege.

În Sibiu nu s'au rostit cuvinte mai frumoase și mai cucernice despre un scriitor al neamului ca cele spuse de dl prof. Arbore, profundul înțelegător al lui Vlăhufă. Conferința a prezentat pe Vlăhufă în dezvoltarea sa de scriitor, și n'a ajutat să înțelegem lumile simțirei și ale cugetării, în care a pluit.

Au urmat două declamări din Vlăhufă, două cetiri din cartea trecutului neamului și tabloul de reiu al Vrancei din *România pitorescă*.

În sala spațioasă de gimnastică a liceului lipsea marele public sibian, care într-o zi de Duminecă putea fi străns pe 1-2 ore ca să știe, că marele și luminosul suflet al lui Vlăhufă merită să trăiască în noi toți, și ceea-ce el ni-a dat nu trebuie să lipsească nici unui Român: căldura înțelegătoare și interes pentru tot ce e merit să ne ridice din cercul idoli și meschin al vieții. Ori ce manifestație a vieții școlare trebuie să intereseze pe părinți și pe publicul mare, că I num i așa dovedim că ne înțelegem menirea de societate cultă, seroasă.

A lăsit un punct de cor, din cauza părăsirii postului a dlui Ionel Crișan mutat la Cluj. În schimb un școlar a executat la pian bucăți de muzică clasică.

Se așteaptă ca publicul sibian să învrednicească viața școalelor de altă atențiune.

Vom avea ocazie de 24 Ianuarie și la cele viitoare serbări, ca să ne îndreptăm că societatea sibiană își cunoaște marile datorințe ce le are față de școalele noastre.

Direcțiunea Liceului Gh. Lazăr

Impărtășit elevilor coale de subscripție în locurile unde vor ajunge pe sărbători ca să strângă ajutoare bănești pentru masa studenților, medicamente gratuite pe seama elevilor săraci și pentru cumpărarea de cărți.

Direcțiunea Liceului va apela către publicul mare, la așezăminte, biserică, saie, particulari și către foștii elevi ai liceului dintre cari unii în foarte situații, precum și la sprijinul Statului ca în scurtă vreme să putem avea internate pentru mulțimea de elevi, cari stau în cvartre necorespunzătoare. Acțiunea ce se va întreprinde trebuie să o sprijinească toată lumea, ca să scădem tinerimea de ispitele rele ale vieții în cvartire necorespunzătoare.

Comisia agrară sătească.

Pentru lămurirea sătesilor intereseși să primim informații hotărâte, că pe cei 2 bărbați de încredere ai obștei li a egocii îndreptățiri a primi pământ dintre câștii și sunt eschizi preoții, notarii și învățătorii ca și proprietarii înștăriți.

Adunarea generală a Asociațiunei

Se va ține la Sibiu în 10—11 Ianuarie în Casa națională.

Se invită toți membrii și binevoitorii culturii și ai bunei.

O faptă frumoasă.

Di Iorga, de ziua numelui său, la Stul Nicolae a primit ca dar din partea petrinilor săi, boieri bogăți și așezi o casă în București. Om sărac, care a trăit pentru cinșta, pe care a îmbogățit-o ca pușini muritorii nu avea unde să și aline capul, familia și cărțile. S'a bucurat de acel dar și a știut să mulțumească petrinilor săi într-o vorbire care e o minune de frumsețe și de adevăr. Zice că a trăit pentru o idee: a sluji neamul cu tot ce are omul mai bun și spune: A crede înșamnă a munci, a munci înșamnă a birui, a birui pentru adevăr e singurul rost și singura îndreptățire a vieții noastre pe pământ.

Intre cei ce au fost de față la sărbătorirea cu dar a domnului Iorga a fost dela noi și Di. Dr. Nic. Bălan, prieten al marelui român.

Impotriva celorce

răspândesc știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca vrednici de pedeapsă:

a) acei cari, fără rea credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, răspândi ori tâlmăci în orice chip știri, fie adevărate, fie din gând așezări cu privire la operațiunile de războiu, situații și aflarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această faptă se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amenda până la 2000 de lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a se spiona, sau trada, să aplică pedepsele provăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Pomul Crăciunului

de G. Coșbuc.

Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu
Pădurea iarna doarme, c'asa vrea Dumnezeu.

Și numai câte-un viscol o bate une-ori,
Ea plânge-atunci cu hohot, cuprinsă de fiori

Și face-apoi și-adoarme când viscoalele pier.
În noaptea asta însă vin ingerii din cer

Și zboară 'n cet de-alungul păduri'or de brad,
Și cântă 'n cet; și mere și flori din sîn le cad.

Iar florile s'aniină de ramuri până jos
Și i cântec și lumină și-așa e de trumos;

Iar brazil se deșteaptă, se miră asta ce-i,
Se bucură și cântă ca ingerii și ei.

Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu,
Dar uite ce și trimise dintr'nsa Dumnezeu.

Un inger rupe o creangă din brazi cu făclii
Așa cum am găsit-o cu ilori și jucării.

Departe într'un staul e 'n fașe-acum Isus,
Și ingerii, o, câte și câte i au adus!

Dar el e bun și 'mparte la toți căi il iubesc
Tu vino, și te'nchină, zi „Doamne-ți mulțumesc“.

Pe calea înțelegerii pașnice.

Ministrul sărb Marinovici, care a sosit la București pentru a cere ajutorul guvernului român în chestiunea alimentării Sârbiei care trece prin cele mai grele zile, a declarat că guvernul sărb în schimbul acestui ajutor e dispus a relua tratative și-a face concesii în privința Banatului, în special e dispus a ceda orașele și linia ferată Vâșeș — Biserica albă.

Di Maniu împreună cu guvernul întreg e dispus să înceapă tratative spre a ajuta pe Sârbi.

Poincare a declarat la dineul intim oferit la Paris principelui moștenitor sărb că va sprijini emanciparea Sârbiei de orice robie financiară și economică.

Poincare a insistat apoi să se realizeze o înțelegere amicală cu România.

Chestiunea despăgubirilor dela germani.

Intr'un consiliu de ministri s'a discutat între altele și foarte importanta chestiune a despăgubirilor de război cari ni se cuvin de la Germania, și cari ne-au fost recunoscute prin tratatul dela Versailles.

Chestiunea aceasta, după cât se pare, n'a fost fixată în toate amănuntele ei de către acel tratat, și anumite puncte trebuie numai decât clarificate.

Germania va fi obligată să ne dea o despăgubire bănească și să ne restituie și materialul luat în timpul ocupației. În caz însă când materialul nu mai există, el va trebui înlocuit cu altul asemănător.

În baza aceluiași tratat, Germania va fi obligată să execute comenzile făcute de negustorii și industriașii români înainte de izbucnirea războiului.

Dacă însă aceste obligațiuni decurg din însuși tratatul de pace, nu tot astfel stau lucrurile cu problema primirii materialelor. Se crede că Germania, sărăcită și având puține mărfuri, va plăti toate despăgubirile în natură.

Predarea tuturor materialelor, fie acelea cari poartă titlul de despăgubiri, fie acelea comandate înainte de război, se va face

print'ro comisiune specială instituită la Paris de către Conferința de Pace.

Această comisiune însă nu va avea, și obligația de a controla calitatea mărfurilor, pe cari fiind inferioare nu le-am putea primi.

Chestiunea aceasta nu e rezolvită încă, și tratatul dela Versailles nu specifică nimic în această privință.

Colindul Ingerilor.

Cinci-ori-cinci, ori ceste case¹⁾
Mari, foarte luminate
Dar în ele cine șeade?
Așa măndre și frumoase
La vedere mângăioase,
Cu stobori de siminoc,
Cu strășini de busuioc
Dar în ele, cine-mi șeade?
Domnealui Sfântul Vasile,
Cu ișlice prinse'n cuie,
Cu pistoale la picioare.
Cu arma pe brăușoare.

Jos la furca patului,
Patului, divanului,
E-te-un stol de porumbei
Porumbi d'ei frumoși.
Imi cântară, ce-mi cântară
Se nașară și sburară
În nouri se amestecară.
Din nouri jos se lăsară,
Pe o apă mai la vale.
Și ei iute că mi luară
Apșoară în gurioară,
Pictrice în digțele.
Iar (Cutare) mi-i vedea
Lua areul și pușca
Și la ei se repezea.

— Adu-mi areul să săget,
Să săget un porumbel.
Dar din stol îi răpușdea:
— Stai, Doamne, nu săgeta.
Noi nu suntem porumbei,
Suntem niște îngere,
Lasați dela Dumnezeu,
Să măsurăm pământurile,
Să stăzăm cu buciurile.
De când Domnul s'a născut
Și pământul l-a făcut,
Și cerul l-a ridicat
Pe trei stâlpi de argintele.
Mai frumos l-a împodobit;
Tot cu luna cu lumina,
Și soarele cu căldura;
Și cu stele mărunțele,
Și cu luna printre ele.

Nu soare a rășărit,
Ci murgu-mi-e împodobit,
Numai aur și argint,
Face dără pe pământ.

— Raiule, gădină dulce,
Nu mă ndur a mă mai duce
De zbârnul albinelor,
De mirosul florilor.

— Sfânt Vasile, sfânt Vasile
— Ta i, fule, nu mai spune;
Că imi are sfânt Vasile.
Un cal negru pin de spume.
Că e flori sunt pe pământ
Toate ț-le-am dăruit,
Numai floarea Paștelui
Și cu spicul graului,
Și cu vița dealului,
Șeade'n poarta raiului,
Și-mi judecă florile
Ce-a făcut miroasele?
A dat o ploaie c'un vânt
Și le-a culcat la pământ.
A dat o ploaie c'un soare
Și le-a sculat în picioare.
Sărătate'n astă casă,
Boieri mari, la dumneavoastră
La anu
Și la mulți ani!

¹⁾ Să repetă după fiecare vers.

RĂVAȘUL SĂPTĂMĂNII

Sibiu 4 Ianuarie 1920.

Frontierele noastre cu Ungaria. Consiliul de miniștri ținut la București s'a ocupat între altele și cu chestiunea rectificărilor la frontiera cu Ungaria. D. Dr. I. Cantacuzino, primul delegat al României, care era de față la consiliu, a primit instrucții în această privință. Dacă împreună cu dl. Ghica va pieca la Paris unde va lua parte la lucrările privitoare la încheierea păcii cu Ungaria.

Pentru sărăcimă. D. Zelea Codreanu propuse în Cameră ca diurna pe o zi să se dea pentru orfanii de război acum cu ocazia sărbătorilor Crăciunului.

Camera admite prin aclamație.

Plata deputațiilor. S'a aprobat o indemnizație lunară și diurne pe sesiune, în total 5000 de lei lunar.

Indemnitatea lunară vor primi-o și pe timpul, când nu funcționează parlamentul. Diurnele se plătesc însă numai în zilele de ședință.

În timp de concediu diurna de 140 lei se plătește numai pe cinci zile, ori cât de lung ar fi concediul afară de cazurile de boală dovedite.

Ordin. Jocul de cărți pentru persoane militare este absolut și cu deservă și se oprit.

Pentru persoane civile este oprit jocul de cărți în bani, se admite însă numai jocul fără bani.

Aviz. Toate cererile, plângeri și reclamații ce se vor înainta pe viitor comendurii pieței vor fi scrise celuilalt dându-se totodată adresa completă cu numele, strada, numărul casei și localitatea, pentru ca cererea în chestie să poată fi rezolvată.

Comandamentul pieței Sibiu.

Major Boeresca.

Un candidat la tronul Ungariei. Tratatul de pace cu Ungaria va stipula că reînnoirea Habsburgilor la Budapesta este interzisă. Se prevede însă că noul parlament ungar se va pronunța în favoarea unei monarhii. Se vorbește cu insistență de un nou candidat; prințul Cyrill de Coburg, fiul regelui Ferdinand al Bulgariei.

Prințul Cyrill a primit vizita unor mari personaje unguri precum și pe aceea a colonelului Cunningham, plenipotențiar englez, cărora i-ar fi anunțat oficial candidatura sa la tron.

Nu se mai așteaptă decât aprobarea personală a lui Lloyd George și logodna prințului cu o principesă engleză pentru ca dorința să fie fapt îndeplinit.

Ungurii nu se astâmpără. O telegramă din Oradea mare ne anunță un caz din cele mai extraordinare și anume încercarea guvernului maghiar de a introduce în țară nu mai puțin de 743 de spioni și aceștia numai în un singur punct și într-o singură zi.

Dar iată cum s'au petrecut faptele: Acum câteva zile au fost aduși de autoritățile maghiare la divizia 21 din Szolnok un convoi de 823 indivizi, sub pretext că ar fi fost prizonieri ardeleni în Italia. Fiind luați la cercetare s'a dovedit însă că nu mai 77 din aceștia dintre cari 2 ofițeri, fuseseră cu adevărat prizonieri, pe când toți ceilalți nu erau decât spioni pe cari guvernul maghiar voia să i introducă prin fraudă pentru a se folosi de dănsii ca spioni și și agitatori.

Faptul ar trebui să ne puie pe gânduri și să ne trească să luăm măsurile cele mai severe pentru a împiedeca astfel de in-

filtrațiuni nedorite. Ar trebui însă guvernul nostru să comunice cazul și conferinței de pace, cerându-i să ia măsuri de constrângere împotriva Ungariei pentru a o sili să renunțe la astfel de manevre care nu pot contribui câtăși de puțin la stabilirea de ra porturi normale între cele două țări.

Bulgarii judecă pe vinovații războiului. În Bulgaria au fost arestați toți miniștrii, deputații, ofițerii superiori și inferiori, ziaristii și oameni politici, cari au provocat războiul. Pe birourile sobraniei s'a de pus proiectul de lege, care cere darea lor în judecată înscălit de un număr mare de deputați.

Proiectul prevede 1) pedepsa capitală și confiscarea averii, pentru șeful statului, ministru, președintele camerei, sau generalismul, care a luat parte activă la pregătirea, declararea și conducerea războiului.

2) Agenții diplomației și trimișii extraordinari, înscăniți cu misiunea de a încheia tratate secrete vor fi pedepsiți cu 15 ani închisoare, confiscarea averii și degradarea civilă.

3) Deputații, comandanții de unități militare, prefectii sau alții, cari profitând de funcțiunile lor, au contribuit la declararea războiului, cu 10-15 ani închisoare, confiscarea averilor și degradare.

4) Acei, cari profitând de împrejurări s'au dat la speculațiuni, vor primi de la 5-15 ani închisoare, confiscarea averii și degradare.

5) Pentru judecarea vinovaților se va înstitui o curte națională.

Val de Jidani. În ultimul timp populația din Budapesta fiindcă s'a dat zilele acestea la jafuri.

În același timp mulțimea a manifestat la redacțiile ziarelor „Az Est” și „Népszava”, cerând desființarea lor pentru faptul că nu sunt ziare creștine.

La Kecskemét garda verde a omorât 130 evrei.

La Budapesta se pregătește o mare vânătoare împotriva evreilor.

„Foresteria Română.” În numărul nostru de azi publicăm prospectul societății „Foresteria Română”, întreprindere pentru exploatare de păduri s. p. a. cu sediul în Cluj.

Conform prospectului, societatea e contemplată ca un capital de cel puțin 50 mil. coroane; nu ne îndoiim însă, că va atinge și maximumul de 100 milioane, dată fiind situația, că întreprinderile forestiere sunt dintre cele mai rentabile în țară.

Printre fondatori vedem pe mulți dintre corifeii noștri financiari din Ardeal ba chiar și din vechiul regat. Unele dintre băncile noastre mai mari asemenea figurează printre ei.

După cum suntem informați, deja la constătuarea ultimă a fondatorilor avută la Sibiu în 15 Noembrie a. c. s'a asigurat o mare parte a capitalului social.

Prospectul indică și o înțelegere cu statul ce privește exploatarea pădurilor de stat și rentabilitatea lor, ceea ce din punct de vedere al veniturilor statului poate să aducă țării foloase foarte mari.

„Forestiera Română”, e după cât știm la noi prima societate românească pentru exploatare de păduri și ce privește capitalul contemplat, una dintre întreprinderile uriașe cari s'au format în timpul din urmă, menite să deschidă drumuri noi capitalului românesc.

1-5

Pacea cu Turcia va fi făcută așa că Turcii nu vor mai putea porunci peste alte neamuri, și nu vor mai lăsa pe Nemți să ajungă stăpâni peste ei. Greșala, ce o au făcut n'au să o uite câte zile vor mai avea Turcii.

Cum se vindecă râia?

La exemplul medicilor sași, cari au scris despre plaga râii, un distins medic român din Sibiu a avut buna voință a ne da acest articol de folos.

Râia o produce un organism mic, care se înfige în piele și produce o mâncărime, mai euseamă seara în pat, la căderea a cărei urmare e scărpinarea. Prin scărpinare ajunge murdărie de pe sub unghii și se produce pe piele niște zgrăbunțe și beșici mici pline de puroiu pe întreg trupul, afară de grumaz și de cap.

Râia e lipicioasă adică se mănă de la om la om, prin atingere directă mai îndelungată de ex. dacă dorm mai mulți înși la oalață. Înainte de război încă se lăsa câte un caz de râie după război s'a lăsat boala aceasta în așa măsură încât eu drept cuvânt putem zice, că avem o epidemie de râie, pe sate, și la orașe.

Cum putem noi combate râia în mod rațional și ce greșeli se fac în decursul tratamentului acestei boli?

O mare greșală se face, că mulți, când apar pete și buburze pe trup încep a se unge cu unsoare (allie) de râie așa d. e. la diferitele bube dulci (Lapetigo) și în loc să aline înrăutățesc boala și omul aleargă la medicali cunoscător abia după ce a cercat fel de fel de alifii cari nu numai că nu l-au ajutat, ci din contra l-au stricat mult. O greșală mare se face și atunci, când râia e tratată timp mai lung decât trebuie. După ce râia a dispărut, paraziții ei fiind omorâți rămâne numai o iritație a pielii pricinuită de alifia, care o întrebuițăm la vindecare. Pentru stăpînire organismelor cari produc râia avem trebuință de a folosi unsoare aspre, cari irită pielea, iar iritațiunile ei dispar dacă știm cum să aplicăm aceste alifii. E deosebire între simptomele râii și între iritația pielii. Contra iritației de piele apoi nu se mai întrebuițează alifii de râie căci cu aceasta numai am strica, ci ajunge după o baie întrebuițarea de pudră (talc) sau o alifie bună de oxid de zinc.

Alifiile preparate cu vaselină sunt stricicioase. Vaselina din timpul de față nu e curată, ci conține amestec de petrol care supără pielea și produce de multe ori umflături. Când medicul prescrie alifie de râie să ducă omul unsoare curată de porc, nesărată și să roșge pe farmacist (apotecar) să pregătească alifia prescrisă de medic cu unsoare de porc și nu cu vaselină. Mari greșeli se fac din partea bolnavilor prin aceea că în familiile unde sufer mai mulți membri de râie, de multeori cu servitori ca tot nu se lasă a fi tratați toți deodată, ci treptat, odată unul odată celalalt, așa că unul se vindecă alții rămân bolnavi și cei vindecați se infectează iar dela cei bolnavi. Deci ca să fie stăpînită râia în una și aceeași familie trebuie să se trateze deodată, ca toți să se poată vindeca deodată, ca să nu se mai apăsă iar dela unul la celalalt.

Acesta e și motivul principal, pentru ce râia nu se poate stărpi la sate, în școli, în asiluri de copii, în internate.

Cu ce și cum tratăm râia cu rezultat? După părerile specialiștilor ajunge la tratamentul râiei una dintre cele două alifii de râie cari se numesc după inventatorii lor „Alifia Kaposi” și „Alifia wilkinson”.

Tratamentul se face în modul următor:

Seara înainte de culcare se desbracă în pielea goală și se unge cu una dintre aceste alifii pe întreg corpul, afară de cap și gât în de-urs de 1/2 oră, îndeosebi trebuie unse cu mare băgare de seamă părțile de pe subsuori, împrejurimea buricului, regiunea șezutului, regiunea osului crucii, încheieturile mânilor și ale picioarelor, părțile dintre degetele mânilor. După ce s'au fricționat părțile amintite cu alifia prescrisă timp de o jumătate de oră se pudrează totcorpul cu talc (federweiss) și apoi îmbracă bolnavul cu o fianelă veche sau alte abitudini slabe, pe care nu le mai schimbă o săptămână întreagă cât ține cura. Ungerea bine cu alifii se face în trei seri una după alta apoi rămâne bolnavul așa una fără să se scalde încă 4 zile ungând în aceste 4 zile seara cu alifii numai mâinile de pe cari se depărtează alifia când se spală așa că nu poate intra cu efect alifia la omorârea parazitilor din pielea de pe trei degete și după una săptămână socotind de-a ziua primă, în care a început a unge face apoi o scaldă cu apă caldă și săpun. După scaldă iar alifii bolnavul arsură și mâncărime, fiind că a ajuns apă și săpun pe piele, dar aceasta nu e produsă de morb și trebuie alinată mâncărimea aceasta cu pudră însă nici de cum cu unsoare de răie cum foarte des se face în mod greșit. Rufele și hainele de pat întrebuițate apoi se fierb, iar haine ce nu pot fi fierse, ca șoale etc. trebuie puse des la soare.

Urmările răiei (eczemele) și inflamațiile pielii împănate cu beșicute pline de puroi se recer de multe ori un tratament deosebit și îndelungat și se recere multă răbdare atât din partea bolnavului, cât și din partea medicului care îl cuază.

12505/1919 A. IV.

255 1-3

Aviz.

Aducem la cunoștința funcționarilor publici, caror le compete legitimația de călătorie cu reducere pe căile ferate, că carnetele de identitate vechi ce posed, valabile până în 31 Decembrie 1919, întrucât respectivul are drept la acelea, vor fi valabile de a se valabila separat pentru anul 1920 până în 31 Martie 1920.

După ce cu această dată toate legitimațiile de călătorie vechi de format unguresc, cum și cele provizorie estradate din partea noastră se vor anula. Invităm pe cei interesați, ca în interesul lor propriu să ceară astfel de legitimații începând cu 15 Ianuarie 1920 cei mai târziu însă până în 31 Martie din partea Direcțiilor Regionale de călătorie ferată din Arad, Cluj, Timișoara sau Expoziturii de Direcțiunea Regională din Satu-Mare.

Direcțiunea Centrală din Cluj cererile, de a se elibera legitimații cu reducere să nu se mai adreseze, căci aceia nu le va rezolvi, ci le trimite la forul competent.

Pentru a primi carnetele acestea, atât capul familiei cât și soția, copiii cari nu au venit din cari să se susțină cum și copiii mașteri și adoptați legal au să însușeze cerere sculită de timbru direct superiorității lor, persoane militare și membrii lor de familie prin forul militar competent la cfr.

Pensionistii cărora le compete astfel de carnet și membrilor de familie sau văduvele lor vor înainta cererile pentru a primi carnet la forurile competente ale căilor ferate. Pensionistii civili vor adevăra prin autoritate administrativă competentă din loc că sunt pensioniști de stat, că nu au funcțiuni salarizate că trăiesc împreună cu so-

țiile lor, copiii lor minoreni dacă se cere carnet și pentru ei, stau sub întreținerea părinților și nu au venit.

Văduvele pensionistilor vor adevăra această stare a lor tot prin autoritatea administrativă competentă și dacă se cer carnet și pentru copii, — cele cuvenite se vor adevăra tot prin autoritatea aceasta. Dacă se cer carnetele pentru orfani cari primesc bani de educație, tutorel va adevăra că primesc bani de educație și nu au venit.

Cererile pensionistilor militari cum și cererile pentru carnetele de identitate pentru membrii de familie, toate scutite de timbru, se vor înainta după ce au fost provăzute cu nota care va conține cele de mai sus la forurile competente ale căilor ferate.

În cerere se va aminti numele respectivului pentru care se cere carnetul, la cerere se vor anexa atât pentru capul familiei cât și pentru membrii de familie fotografii de carton în mărime de 6 1/2—10 1/2 și taxa de eliberare de 5 lei.

Cei ce nu-și vor înainta cererile pentru eliberarea carnetelor până la finea-lunei Martie 1920 vor pierde dreptul de a se bucura de reducere pe căile ferate.

Cei cari au primit numirea sau ales, au fost pensionați sau e căsătorit în decursul anului sunt îndreptățiți a înainta cererile lor pentru a primi carnet până la finea a două luni ce urmează numirea, alegerea, pensionarea sau căsătoria lor.

În timpul cât cererile sunt înaintate pentru a primi carnet nou la cerere, provăzută cu nota cerută căilor ferate, vor elibera bilete pentru cate o singură călătorie cu reducere. În nota aceasta se va adevăra și aceea că s'a înaintat cererea pentru a primi carnet nou.

În caz că nu se cer astfel de bilete cu reducere pentru o singură călătorie, spețele eventuale nu se vor restitui.

Din cauza schimbării frontierei carnetele vor fi eliberate în următorul mod:

I. Direcțiunea Regională Cluj va elibera carnetele pentru funcționari publici, pensioniști și membrii de familie din județele:

Alba-Inferioară, Bistrița-Năsăud, Brașov, Cluj, Trei-Caune, Tarnava mică, Cojocna, Mureș-Turda, Tarnava-mare, Sălaj-Dobâca, Târda-Arieș și Odorheiu.

II. Direcțiunea Regională Arad pentru județele: Bichiș, Arad, Făgăraș, Hunedoara, Sibiu, B. hor.

III. Direcțiunea Regională Timișoara pentru județele: Caraș-Severin, Timiș-Torontal.

IV. Expozitura de Direcțiune Regională din Satu-Mare pentru județele: Maramuraș, Sătmar, Ugocia-Sălaj.

Toate legitimațiile acestea extradate deocamdată în condițiile de până acum se vor extrada numai funcționarilor de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent. Alte cereri nu se vor lua în considerare.

Legitimațiile de călătorie de nou format vor fi valabile pe căile ferate de stat și de sub administrația acestora în întreaga România-mare, în condițiile ce se vor specifica în regulamentul alăturat în fiecare carnet.

Carnetele vechi rulându-se cu ziua de 1 Aprilie 1920 călătorii cu arelea nu se mai admit și la caz că avizul nostru de față nu se va respecta, ci se va călători și după această dată pe baza carnetului sau legitimației vechi, respectivul va plăti amendă legală și legitimația de călătorie va fi confiscată. În consecință cererile înaintate pentru despăgubire la caz că acest aviz nu s'a respectat întocmai, — se vor respinge.

Dentistul Munteanu

str. Cispădiei Nr. 28
consultații 8—12 2—5

247 4—

Cărți nouă. În editura librăriei „Săteanu” a eșt o frumoasă broșură de 136 pag. a lui Z. Sandu (un zece bărbat de școală) intitulată: *Insemnări din zorii vieții naționale*, cu 34 de articole publicate în „Telegraful Român” pe vremea când gh. așă sufletească a sufletului se torca și o nouă viață românească svăcnea în avântul care a schimbat fața acestui pământ. Cartea e un echou al acelor săptămâni, când fiii neamului se îmbrățișau în estazul fericirii ca la Paștile Învierii. Câte-va nume: Maria, crăiasa noastră, Mihail Viteazul, Ne chiamă Belgradul, Nicolae Iorga, Generalul Moșoiu sub care urmează espunere de sentimente calde, înălțătoare arată înălțimile femeșătoare în care se scaldă rufletul obștesc.

E o cârtică scrisă în limbaj poetic frumos și merită a fi citită pretutindenea. — Prețul nu e indicat.

„Banca Agrară” societate anonimă Cluj.

Convocare.

Domnii acționari ai „Băncii Agrare” societate anonimă în Cluj și Președinția Consiliului Dirigent sunt invitați la adunarea generală de constituire a „Băncii Agrare”, ce se va ține în ziua de 10 Ianuarie 1920 st. n. la orele 10 a. m. în Cluj, în sala de ședință dela Resortul de Industrie, cu următoarea:

Ordine de zi.

1. Construirea biroului adunării și constatarea acționarilor prezenți.
2. Raportul membrilor fondatori.
3. Stabilirea statutelor și constituirea societății.
4. Prezentarea listei membrilor în consiliu de administrație și a cenzorilor așși de membrii fondatori.
5. Descărcarea membrilor fondatori pentru gesturile lor.
6. Încredințarea consiliului de administrație cu îndeplinirea formelor de înregistrare.

„Pentru fondatorii Băncii Agrare”

Ignatie Papp, episcop, președinte.

255 1-1

Vasile C. Osvada,

secreț. gen., Resort. de Agr.

Publicațiune.

Durerea de gură și urghii, ce a domnit la vitele cornute pe teritoriul orașului Sibiu a încetat.

Ad. ord. Consiliului Dirigent Res. de Agricultură Nr. 11130/1919, începând dela 23 Decembrie târgurile săptămânale de vite se vor ține în toată Marța și Vineres.

În târgurile de vite săptămânale numai din acelea comune se pot mâna vite la târg, cari nu sunt infectate de vreun morb și numai acei cai, vite cornute, bivoli și oi cari sunt provăzute cu bilet de vite în toată regiunea. Capre, porci se pot mâna în lunile de iarnă și numai dela orele 8—12. Negustorii de vite sunt îndatorați ca în tot deauna să aibă permisul de comerț la ei. Sibiu la 18 Dec. 1919. 257 1-1

Șeful oficiului Schullerns, subpref. de poliț.

Pentru sfintele Sărbători se capătă în prăvălia de alimente Petru Moga, Str. Poplăcii, (colț cu Bretter prom.)

făină fină de fierț, 258 1-2
tăeței, slănină și altele.

Advocatul Dr. Ioan Mușiu

reîntors din războiu și-a redeschis

cancelaria advocațională

în Sibiu strada Șevis nr. 2 în apropierea Tribunalului. 259 2-3

Prezidenția Consiliului Dirigent Biroul Presei.

Nr. 575.

254 1-1

Aviz.

Colegiul încredințat cu lichidarea Ministerului de război din Viena, a hotărât să se plătească ulterior pretențiunile de diferență a acelor muncitori gloțiși (Lansurm-arbeiter, nepfelkeß muká) cari au fost detașați la depozitul militar de alimente Viena. (Militärverpflegungsmagazin) în timpul din August 1914 până în Iulie 1915.

Respectivii muncitori gloțiși sunt rugați să și înainteze cererile lor Comisiunii de lichidare Română, Viena prin Prezidenția Consiliului Dirigent.

Cererea are să conțină datele, persoana, timpul care l-a petrecut la Depozitul de alimente precum și alte date.

Fiecare cerere este a se verifica de către secretariatul comunei sau alt oficiu corespunzător.

Biroul Presei Cluj

Aviz.

Zilnic se primesc la acest Comandament cereri de concedii pentru oameni de trupă mobilizați, în scopul de a ajuta la muncile agricole sau pentru alte nevoi.

Se aduce la cunoștința tuturor, că Marele Cartier General a stabilit definitiv regulile după care trebuie să se dea concedii trupei și să comunice corpurilor.

Este de prisos deci a mai molesta Comandamentul cu astfel de cereri. Cererile de acest soi ce vor incurge la comandament se vor pune la dosar.

254 1-1

Biroul Presei Cluj

Cine știe

ceva despre Ioan Geamăn dela K.g. 31 Infant., comp. M. traiere fost mai pe urmă la Assago, a picat prizoner în 1918, să binevoască a mă înștiința pe adresa George Geamăn, Toarcia poșta Cincul mare, j.d. Făgăraș.

259 1-1

Înoirea abonamentului. Rugăm pe On. cetitori să grabească a și noi abonamentele până la Sărbătorile Crăciunului, pentru că în anul 1920 nu mai trimitem restanțierilor mei un număr în nădejdea ca și vor plăti mai târziu gazeta. Avem greutate mari cu susținerea gazetei și credem, că putem fi de folos, dar nu putem face două jertfe, a minții și a pungi de pomana.

Un băiat

cu școală românească se primește ca elev la tipografia „CARPAȚII” a „Gazetei Poporului”, strada Orezului Nr. 41.

Prospect

252 1-5

de subscriere de acții pentru „Forestiera Română” întreprindere pentru exploatare de păduri s. p. a. în Cluj.

În urma schimbării situației politice, care până acum cu toate mijloacele tindea în direcția olo, ca să năbușă că în poporul nostru orice a fost de dezvoltare economică, datorită noastră este de a folosi ocazia și să izuim intracolo ca prin stăruință și cu ajutorul îndoiile să ridicăm nivelul economic al țării.

Dela decretarea Imperiului român în părțile dincoace de Carpați au trecut abia cât vă luni nu mai, și spiritul de întreprindere românesc s'a și ridicat cu un avânt ne mai pomenit până acum, ca să înființeze fel de fel de întreprinderi cari au menirea de a umple locurile goale în economia noastră națională. Un ram însemnat însă în această economie, anume acela al întreprinderilor forestiere, nu a fost considerat până acum de întreprinzătorii noștri.

Este știut că pădurile Ardealului formează o comoară neceată pentru țară și până acum au avut parte de o îngrijire deosebită din partea statului. Durea însă, că atât la exploatarea cât și valorizarea lor poporul românesc a fost desconsiderat din partea rasei stăpânitoare, și astfel avem ocazia să vedem că deși pădurile cele mai multe sunt pe teritoriul românesc, totuși Români în ce e mai multe părți nu au putut profita de ele, și abia găsim ici col-a proprietari sau exploatare de păduri cari să fie Români.

Prin aceea că în prezent statul român a devenit proprietarul cel mai mare de păduri, de sine se impune problema, ca din aceste păduri și stăruința să tragă foloase mai mari ca până acum.

De aceea noi fondatorii mai jos subscriși, facem apel la poporul românesc, ca atât cu banul cât și cu munca sa, să îmbățească acest ram de activitate economică, și să ia parte din puteri la înființarea unei societăți de exploatare și valorizare de păduri.

Spre scopul acesta înființăm „Forestiera Română” întreprindere pentru exploatare

de păduri s. p. a. cu sediul în Cluj.

Societatea aceasta se înființează un timp nedeterminat cu un capital social de minimal 25 milioane lei până la 50 milioane lei, urmând ca suma definitivă să se hotărăască de adunarea generală constituată conform subscrierilor de acții.

La subscriere se plătesc 30% de fiecare acție și o taxă de fondare de 50 lei. Restul se va plăti la termene stabilite de Consiliul de administrație.

Vârșămintele se vor face în lei; celor cu domiciliul de pe teritoriul administrației de Consiliul Dirigent li se admite să facă vârsămintele sume ori subscribe în coroane, plăind două coroane pentru un leu. Acțiunile vor fi de câte 1000 lei suând pe nume. Ultimele condiții de subscriere va fi la 31 Dec.

Activitatea societății se va estinde asupra următorilor operțiuni în conex cu exploatarea și valorizarea de păduri:

- Indreptări industriale,
- comerciale,
- financiare,
- Înființare de școli practice.

Fundatorii își rezervă dreptul să denumească primul Consiliul de administrație conform legii pe 8 ani.

Subscrierile pentru acții se pot face la următoarele bănci:

„Albina” — Sibiu; „Ardeleana” — Orăștie; „Banca Centrală” — Sibiu; „Bihoreană” — Oradea-Mare; „Bistrițana” — Năsăud; „Economul” — Cluj; „Furnica” — Făgăraș; „Patri” — Blaj; „Timișana” — Timișoara; „România” societ. anon. de asig. — Sibiu; „Victoria” — Arad; „Vatra” — Cluj precum și la celelalte bănci românești, membre ale „Solidantății”.

În vechiul regat: „Banca Românească” și „Marmorosch Bank Co.” în București.

Fondatorii își rezervă dreptul de selecționare, repartizare și reducerea acțiunilor Sibiu, 15 Noiembrie 1919.

Fundatorii:

Anton Mocsonyi m. p. mare proprietar, Bulci
Dr. Constantin Misits mp. proprietar, avocat, Lipova
Dr. Iancu Meșianu m. p. proprietar, Zărneci
„Banca Centrală” p. I. d. ast. le și comerț Sibiu” dir. I. Morandini m. p.
Simion Davion m. p. contabil la „Ardeleana” Orăștie
Dr. Ilie Beu m. p. medic, Sibiu
Dr. Nicolae Comșa m. p. profect al jud. Sibiu
Ioan I. Vilcu m. p. proprietar, Orăștie
Dr. Alex. Morariu m. p. avocat, Caransebeș
Alexandru Bălș m. p. inginer silvic, Caransebeș

Gheorghi Baluțiu m. p. proprietar, Cugir
Valeriu Herlea m. p. antreprenor, Cugir „Ardeleana”
inst. de cred. și de econ., Orăștie
Teodor V. Ipe m. p. propr. comer. de lemne, Orăștie
Br. Teodor Miholy m. p. proprietar, Dej
Dr. Octavian Rusu m. p. avocat, Sibiu
C. Caragea m. p. mare proprietar, București
Arthur Milosovici m. p. întreprinz., Rusoa-Montana
„Albina”
inst. de credit soc. pe acții, Sibiu
„România”
societate de asig. Sibiu

„Mădășanu m. p. reșit
„Trența m. p. reșit
Constantin Oariu m. p. antreprenor, Cugir
I. Stefan scu m. p. proprietar, Cugir
Ilie Măcelariu m. p. antreprenor, Sibiu
„Timișana”
inst. de credit și economii, soc. pe acții, Timișoara
„Bihoreană”
inst. de credit și economii, soc. pe acții, Oradea-Mare
Dr. Laurian Cherman m. p. Director la „Vatra”, Cluj
Niculce Oprean m. p. mare comerciant, Târgul-Murăș

La Tipografia „GAZETEI POPORULUI”,

„CARPAȚII” din Sibiu, strada Orezului Nr. 41 (Reisbergasse)

se primesc spre lucrare tot felul de tipărituri, precum: tabele, cărți, broșuri, reviste, gazete și apeluri etc. Tot asemenea facturi, scrisori, plicuri, cărți postale, bilete de logodnă și de cununie, bilete de vizită, anunțuri funebre, invitări la petreceri, bilete de intrare și tot felul de protocoale, bilanțuri și acții de ale băncilor.

Rugăm pe toți cari voiesc să tipărească ceva, a se adresa la tipografia „CARPAȚII” cu toată încrederea.

Semnăm cu stimă:

Tipografia „CARPAȚII”

Un băiat pentru învățarea tipografiei se primește.